

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	7Cdo/61/2025
Identifikačné číslo spisu:	6121524227
Dátum vydania rozhodnutia:	26.05.2026
Meno a priezvisko:	JUDr. Martina Valentová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2026:6121524227.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne Intrum Slovakia s.r.o., Bratislava, Mýtna 48, IČO: 35831154, právne zastúpenej JUDr. Jánom Šoltésom, advokátom, Bratislava, Mýtna 48, proti žalovaným 1/ F. V., narodenému XX. V. XXXX, A. XX a 2/ V. V., narodenej XX. Q. XXXX, A. XX, obaja zastúpení Advokátskou kanceláriou JUDr. Peter Malcho, s. r. o., Stankovany 549, IČO: 55962165, o zaplatenie 11.096,81 eura, vedenom na Okresnom súde Spišská Nová Ves pod sp. zn. 5Csp/2/2022, o dovolaní žalovaných 1/ a 2/ proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 27. februára 2025 č. k. 2CoCsp/30/2024 - 282, takto

rozhodol:

Rozsudok Krajského súdu v Košiciach z 27. februára 2025 č. k. 2CoCsp/30/2024-282 v potvrdzujúcom výroku a v závislom výroku o trovách konania zrušuje a vec mu vracia na ďalšie konanie.

Uznesenie Okresného súdu Spišská Nová Ves z 01. apríla 2025 č. k. 5Csp/2/2022-294 z r u š u j e.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Spišská Nová Ves (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom č. k. 5Csp/2/2022-232 z 18. júla 2024 uložil žalovaným povinnosť zaplatiť žalobkyni spoločne a nerozdielne sumu 9.022,97 eura a úrok z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 11.968,81 eura od 30. 03. 2019 do 10. 11. 2021, zo sumy 9.800,66 eura od 11. 11. 2021 do 31. 01. 2022 a zo sumy 9.022,97 eura od 01. 02. 2022 do zaplatenia, to všetko do troch dní od právoplatnosti rozsudku (výrok I.) a žalobkyni priznal proti žalovaným nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu (výrok II.)

1.1. Rozhodol tak o podanej žalobe, ktorou sa žalobkyňa domáhala od žalovaných zaplatenia sumy 9.022,97 eura spolu s úrokom z omeškania (po čiastočnom späťvzatí žaloby v rozsahu 2.073,84 eura s prislúchajúcim úrokom z omeškania) spoločne a nerozdielne titulom nesplateného úveru poskytnutého žalovaným právnym predchodcom žalobkyne (Všeobecná úverová banka, a. s.). Úver bol poskytnutý na základe Zmluvy o poskytnutí spotrebiteľského úveru „Flexipôžička“ č. XXXXXXXXXXXXXXXX z 18. 04. 2016 vo výške 19.900 eur, ktorý žalovaní riadne a včas nesplácali dôsledkom čoho právny predchodca žalobkyne upozornil žalovaných na omeškanie s úhradou splatných splátok a na možnosť

predčasného zosplatnenia úveru výzvou zo 04. 02. 2019. Žalovaní dlžné splátky neuhradili, preto právny predchodca žalobkyne úver zosplatnil a žalovaným vyzval na splatenie celého zostatku úveru výzvou zo 14. 03. 2019. Žalobkyňa nadobudla pohľadávku voči žalovaným na základe Zmluvy o postúpení pohľadávok zo 14. 02. 2020.

1.2. Súd prvej inštancie prvýkrát rozhodol (rozsudkom č. k. 5Csp/2/2022-161 z 08. 09. 2022) tak, že konanie v časti o zaplatenie sumy 2.073,84 eura s prislúchajúcim úrokom z omeškania zastavil, žalobu zamietol a žalovaným priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 62,62 %. Krajský súd v Košiciach (ďalej len ako „odvolací súd“) uznesením sp. zn. 2CoCsp/83/2022 z 27. 09. 2023 zrušil rozsudok vo výroku o zamietnutí žaloby a v súvisiacom výroku o trovách konania z dôvodu, že prijatý záver súdu prvej inštancie o nedostatku aktívnej vecnej legitímácie žalobkyne v dôsledku neplatného zosplatnenia úveru pôvodným veriteľom považoval v skutkových okolnostiach prípadu za predčasný. Odvolací súd vyslovil záver, že podmienky upravené v § 53 ods. 9 OZ a § 565 OZ boli splnené vo vzťahu k splátke splatnej dňa 23. 11. 2018 a zosplatnenie úveru je preto za doposiaľ zisteného skutkového stavu potrebné považovať za platné a účinné rovnako ako aj následné postúpenie pohľadávky.

1.3. Po vrátení veci súd prvej inštancie vyzval strany, aby sa vyjadrili k právnym záverom vysloveným v zrušujúcom uznesení odvolacieho súdu. Žalobkyňa uvedenú možnosť nevyužila, avšak reagujúc na výzvu súdu (s ohľadom na žalovanými tvrdenú bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru) oznámila, že žalovaní uhradili na svoj záväzok celkovo sumu 15.852,46 eura (platbami, ktoré bližšie špecifikoval dátumom a výškou úhrad) z toho bola suma 8.803,19 eura započítaná na istinu, suma 4.294,39 eura na základný úrok, suma 4,32 eura na sankčný úrok a suma 11 eur na poplatky. Suma 199 eur predstavovala poplatok za poskytnutie úveru. Žalovaní zotrvali na tvrdení, že zmluva o úvere je bezúročná a bez poplatkov z dôvodu nesprávneho uvedenia celkovej čiastky spojenej so zaplatením úveru a nesprávne uvedenej RPMN. Vzhľadom na bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru, žalovaní neboli ku dňu vyhotovenia „Tretej upomienky - pokusu o zmier“ zo 14. 02. 2019 (výzva v zmysle § 53 ods. 9 OZ) v omeškaní so žiadnou splátkou, keďže boli povinní uhrádzať len splátky istiny poskytnutého úveru mesačne vo výške 337,29 eura. Nakoľko nedošlo k zosplatneniu úveru postúpenie považovali za neplatné, v dôsledku čoho žalobkyňa nemá aktívnu vecnú legitímáciu v konaní.

1.4. Vzhľadom na skutočnosť, že žalobkyňa je subjekt, ktorý odvodzuje svoju aktívnu vecnú legitímáciu zo zmluvy o postúpení pohľadávok, skúmal aktívnu vecnú legitímáciu vo vzťahu k dodržaniu § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. o bankách, ktorý stanovuje podmienky pre platné postúpenie bankovej pohľadávky inému subjektu v spojení s ustanovením § 53 ods. 9 a § 565 OZ. Z vykonaného dokazovania mal za preukázané, že žalovaní čerpali úver vo výške 19.900 eur, ktorí riadne a včas nesplácali, v dôsledku čoho ich veriteľ upozornil na omeškanie a na možnosť zosplatnenia úveru výzvou označenou ako „Tretia upomienka - pokus o zmier“ zo dňa 14. 02. 2019, ku ktorej predložil elektronický poštový podací hárok, čím mal súd osvedčené odoslanie výzvy žalovaným a tým aj splnenie povinnosti veriteľa podľa § 53 ods. 9 OZ. Pôvodný veriteľ následne úver zosplatnil a žalovaným vyzval na zaplatenie zostatku dlžnej sumy v celku listom označeným ako „Výzva na predčasné splatenie zostatku úveru s prislúšenstvom“ zo 14. 03. 2019, ktorý bol žalovaným preukázateľne doručený dňa 21. 03. 2019 a 22. 03. 2019. Súd dospel k záveru, že podmienky upravené v § 53 ods. 9 OZ a § 565 OZ boli splnené vo vzťahu k splátke splatnej dňa 23. 11. 2018, pretože je nesporné, že túto splátku žalovaní neuhradili riadne a včas. Platné a súladné s § 92 ods. 8 zákona o bankách je rovnako aj následné postúpenie pohľadávky, ku ktorému došlo dňa 04. 12. 2020, teda po uplynutí lehoty 90 kalendárnych dní odo dňa písomnej výzvy banky dlžníkovi. Žalobkyni tak svedčí aktívna vecná legitímácia v konaní.

1.5. K namietanej bezúročnosti a bez poplatkovosti úveru uviedol, že zmluva uvádza aj celkovú čiastku, ktorú musia žalovaní ako spotrebitelia zaplatiť, a to v sume 25.564,71 eura. Prepočtom realizovaným súdom vychádzajúcim z dohodnutého počtu splátok a ich výšky a dohodnutého poplatku za poskytnutie úveru, by žalovanými zaplatená suma (pri riadnom plnení úveru) predstavovala 25.564,87 eura, čo je o 0,16 eura nižšia suma než tá, ktorá je uvedená v zmluve - 25.564,71 eura, čo predstavuje minimálny rozdiel. Výška úrokovej sadzby bola v zmluve uvedená hodnotou 10,10 % ročne, odplata bola vo výške 11,10 % a najvyššia prípustná výška odplaty bola v hodnote 25,58 %. Odplata uvedená v zmluve ani RPMN uvedená v zmluve neprevyšujú najvyššiu prípustnú výšku odplaty. Uvedenú hodnotu neprevyšuje ani v zmluve uvedená úroková sadzba. V zmluve je uvedená ročná percentuálna miera nákladov (RPMN)

v hodnote 11,13 % a tiež sú v nej uvedené všetky potrebné údaje, z ktorých bola vypočítaná (bod 3. zmluvy). Podľa kalkulačky na výpočet RPMN umiestnenej v súdnom registri hodnota RPMN pri zadaní parametrov uvedených v zmluve predstavuje hodnotu 11,06 %, pričom hodnota RPMN uvedená vo vyššej hodnote v zmluve t. j. v hodnote 11,13 % nie je hodnotou, ktorá by bola určená v neprospech žalovaných ako spotrebiteľov. Uvedený rozdiel je len 0,07 %, teda minimálny.

1.6. Výkonaným dokazovaním súd prvej inštancie zistil, že veriteľ pri uzatváraní úverovej zmluvy so žalovanými konal s odbornou starostlivosťou, lebo žalobkyňa preukázala, že jej právny predchodca pri poskytnutí spotrebiteľského úveru žalovaným vychádzal z ich príjmu, ktorý zisťoval aj overoval. Ustálil, že predmetná zmluva o spotrebiteľskom úvere obsahuje obligatórne náležitosti v zmysle ustanovení zákona č. 129/2010 Z. z. zákona o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 129/2010 Z. z.“) a úver poskytnutý žalovaným nie je možné zo zákona považovať za bezúročný a bez poplatkov, pričom súd nezistil ani iné zákonné dôvody (§ 11 zák. č. 129/2010 Z. z.) bezúročnosti a bezpoplatkovosti. Na základe uvedeného dospel k záveru o dôvodnosti podanej žaloby v celom rozsahu. Úrok z omeškania bol žalobkyňou uplatnený zákonne čo do výšky (§ 517 ods. 2 OZ v spojení s § 3 nariadenia vlády č. 87/1995 Z. z.), aj do obdobia omeškania s plnením peňažného dlhu, preto súd priznal úrok z omeškania v súlade so žalobou zohľadňujúc úhrady realizované žalovanými po začatí súdneho konania, ktoré boli čo do dátumu a výšky žalovanými nepopreté.

1.7. O nároku na náhradu trov konania súd prvej inštancie rozhodoval podľa § 255 ods. 1 CSP.

2. Odvolací súd rozsudkom č. k. 2CoCsp/30/2024 - 282 zo dňa 27. februára 2025 na odvolanie žalovaných potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie v časti napadnutého vyhovujúceho výroku tak, že žalovaní sú povinní zaplatiť žalobcovi spoločne a nerozdielne 1.973,70 eura a úrok z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 4.047,54 eura od 30. 03. 2019 do 10. 11. 2021, zo sumy 2.751,39 eura od 11. 11. 2021 do 31. 01. 2022 a zo sumy 1.973,70 eura od 01. 02. 2024 do zaplatenia (prvá výroková veta). V prevyšujúcej časti napadnutého vyhovujúceho výroku rozsudku tento zmenil tak, že žalobu zamietol (druhá výroková veta) a žalovaným priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 27 % (tretia výroková veta).

2.1. Odvolací súd v odôvodnení rozhodnutia uviedol, že v posudzovanej veci nebolo medzi stranami sporné uzavretie zmluvy o spotrebiteľskom úvere, spornými však boli náležitosti zmluvy o úvere. Jednou z obligatórnych náležitostí zmluvy o spotrebiteľskom úvere je údaj o celkovej výške úveru, pričom v danom prípade bola v zmluve o spotrebiteľskom úvere (ako aj v žiadosti o tento úver) uvedená ako čiastka, ktorá je týmto úverom poskytnutá suma 19.900 eur. V zmysle definície zákona č. 129/2010 Z. z. ide o maximálnu výšku alebo súčet všetkých finančných prostriedkov poskytnutých na základe zmluvy. Zákon zároveň definuje osobitne aj pojem celkových nákladov spotrebiteľa ako všetkých nákladov spojených s úverom vrátane poplatkov akéhokoľvek druhu. Pokiaľ ide o poplatok za poskytnutie úveru, ktorý bol dojednaný v úverovej zmluve v sume 199 eur, a ktorý bol splatný najneskôr ku dňu prvého čerpania úveru, je bez pochyb nákladom spotrebiteľa súvisiacim s úverom. Je pojmovovo vylúčené, aby poplatok za poskytnutie úveru bol zároveň považovaný za finančné prostriedky poskytnuté na základe úverovej zmluvy, ako tomu tak bolo v prejednávanom prípade.

2.2. Odvolací súd poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) sp. zn. 9Cdo/287/2021 z 30. júna 2022. Reflektoval tak na rozsudok Súdného dvora EÚ vo veci C-377/14 Radlinger, Radlingerová proti Finway a.s. z 26. apríla 2016, v ktorom súdny dvor dal odpoveď na otázku akým spôsobom sa má vykladať pojem „celková výška úveru“ obsiahnutý v článku 3 písm. l) a článku 10 ods. 2 smernice 2008/48 a pojem „výška čerpania“ obsiahnutý v bode I prílohy I tejto smernice.

2.3. Aby bolo možné konštatovať splnenie povinnosti veriteľa vyplývajúcej z ustanovenia § 9 ods. 2 zák. č. 129/2010 Z. z., musia byť údaje uvedené v spotrebiteľskej zmluve uvedené nielen formálne, ale zároveň musia byť aj úplné, určité, zrozumiteľné a správne. Týmto spôsobom zákonodarcu chráni spotrebiteľa a naplňa účel sledovaný právnou úpravou spotrebiteľských zmlúv. Správnosť údajov totiž nepochybne ovplyvňuje rozhodnutie spotrebiteľa vstúpiť do určitého záväzku. Zároveň spotrebiteľ musí mať možnosť zoznámiť sa so skutočným obsahom právneho úkonu, aby vedel, čo konkrétne je predmetom dojednávania a aké sú jeho práva a záväzky z toho plynúce.

2.4. Súdnym prieskumom spotrebiteľskej zmluvy odvolací súd dospel k záveru, že v zmluve o

spotrebiteľskom úvere je nesprávne uvedená celková výška úveru, a teda zmluva neobsahuje správny údaj v zmysle ust. § 9 ods. 2 písm. g) zákona č. 129/2010 Z. z. v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy. V preskúmvanej zmluve je uvedené, že žalovaným bol poskytnutý úver v sume 19.900 eur, v skutočnosti im však bol poskytnutý úver v sume 19.701 eur. Nebolo sporné, že žalobkyňa dňa 18. 04. 2016 zinkasovala poplatok za spracovanie v sume 199 eur, ktorý si odrátala od zmluvne dohodnutej výšky úveru - sumy 19.900 eur, čo tiež vyplýva z prehľadu splácania predloženého žalobkyňou.

2.5. Žalobkyňa síce formálne poskytla žalovaným finančné prostriedky v sume 19.900 eur, ale v dôsledku odpočítania poplatku za poskytnutie úveru s týmito finančnými prostriedkami žalovaní nemohli disponovať a v skutočnosti im bola poskytnutá nižšia suma ako v zmluve deklarovaná. Následne v dôsledku navýšenia celkovej výšky úveru o poplatok za poskytnutie úveru nemôže byť správne vypočítaná ani výška RPMN, pretože dôsledkom neoprávneného zahrnutia poplatku za poskytnutie úveru, ktorý predstavuje celkový náklad úveru pre spotrebiteľa, do celkovej výšky úveru, bude podhodnotenie RPMN, keďže hodnota RPMN je závislá od výšky poskytnutého úveru. Navýšenie celkovej výšky úveru o poplatok za poskytnutie úveru má zároveň aj ten následok, že sa bude úročiť nielen poskytnutý úver, ale aj poplatok za jeho poskytnutie, tým pádom dôjde k zvýšeniu celkovej splatnej čiastky, čo mení výšku hlavného predmetu zmluvy.

2.6. Pokiaľ teda údaje predstavujúce obligatórne náležitosti spotrebiteľskej zmluvy nie sú uvedené v zmluve správne, nemožno hovoriť o splnení povinnosti podľa § 9 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z. z., pričom nesplnenie z neho vyplývajúcej povinnosti zákon striktnie sankcionuje tým, že spotrebiteľský úver sa stáva od počiatku bezúročný a bez poplatkov (§ 11 ods. 1 písm. b) zákon o spotrebiteľských úveroch). V tomto smere teda neexistuje žiadna výnimka a veriteľ sa nemôže zbaviť svojej povinnosti, resp. nemôže konvalidovať nesprávne, či zavádzajúce údaje v zmluve tým, že v nej síce výslovne uvedie, akú čiastku predstavuje poplatok za poskytnutie úveru, avšak zároveň ju prezentuje ako súčasť poskytnutého úveru, teda aktívum, hoci v skutočnosti ide o náklad spotrebiteľa, a to ani za tej podmienky, že klient súhlasí s okamžitým započítaním poplatku za poskytnutie úveru podľa obchodných podmienok.

2.7. Z dôvodu, že odvolací súd dospel k záveru o bezúročnosti a bez poplatkovosti poskytnutého úveru, vo svojom rozhodnutí sa nezaoberal ďalšími odvolacími námietkami žalovaných, ktorých opodstatnenosť by viedla k rovnakému záveru o bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru (nesprávne uvedená RPMN, nesprávne uvedená celková výška úveru).

2.8. Ďalšími odvolacími námietkami žalovaní namietali platné zosplatnenie úveru. K námietke žalovaných ohľadom neurčitosti výzvy pred vyhlásením mimoriadnej splatnosti úveru ako aj neurčitosti oznámenia o vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru odvolací súd uviedol, že z ustanovenia § 53 ods. 9 OZ ani § 565 OZ nevyplýva obsahová požiadavka pre dané právne úkony spočívajúca v povinnosti veriteľa uviesť, s ktorou konkrétnou splátkou sa spotrebiteľ dostal do omeškania, resp. pre ktorú splátku veriteľ zamýšľa právo podľa § 565 OZ uplatniť. Takúto požiadavku pritom nie je možné vyvodiť jazykovým ani účelovým výkladom daného zákonného ustanovenia. Z listu označeného ako Tretia upomienka - pokus o zmier vyplýva, že pôvodný veriteľ dostatočne určito označil, že žalovaní sú v omeškaní, s akou sumou sú v omeškaní, identifikoval z akej zmluvy záväzok vznikol a taktiež upozornil žalovaných na možnosť vyhlásenia mimoriadnej splatnosti úveru ako aj možnosť odstúpenia od zmluvy. Tento právny úkon nemožno považovať za neplatný z dôvodu jeho neurčitosti.

2.9. K námietke žalovaných ohľadom nedostatočného skúmania ich bonity zo strany právneho predchodcu žalobkyne odvolací súd uviedol, že v konaní bolo preukázané splnenie povinnosti veriteľa skúmať schopnosť dlžníkov splácať úver a to najmä dopytom na príjem žalovaných, vyžiadanim informácií o ich vzdelaní, rodinnom stave, spôsobe bývania, počte členov rodiny a počte vyživovacích povinností. Údaje o príjmoch a existujúcich záväzkoch si veriteľ následne overil dopytom do spoločného úverového registra, pričom veriteľ správne neprihliadal na záväzky, ktoré boli poskytnutým úverom refinancované. Nemožno teda konštatovať porušenie povinnosti veriteľa v zmysle § 7 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z. z.

2.10. Pokiaľ sa žalovaní domnievali, že v dôsledku bezúročnosti a bez poplatkovosti úveru boli povinní mesačne uhrádzať len výšku istiny (331,67 eura) a z tohto dôvodu neboli v čase zosplatnenia úveru v omeškaní, s uvedeným sa nebolo možné stotožniť. Nastúpenie domnienky bezúročnosti a bez poplatkovosti úveru samo o sebe nemá vplyv na výšku dohodnutej mesačnej splátky. V prípade úveru bezúročného a bez poplatkov je dlžník povinný splatiť v splátkach už iba poskytnutú istinu, a to v plnej

výške splátky dohodnutej v zmluve o úvere. Teda v takej výške splátky, ktorá v zmluve o úvere mohla zahŕňať nielen istinu úveru, ale aj úrok a iné plnenia. Uvedený záver je aj ústavne konformný, ako to vyplýva z nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len "ústavný súd") sp. zn. III. ÚS 260/2021 zo dňa 26. 08. 2021, a odvolací súd sa preto k nemu priklonil.

2.11. V dôsledku bezúročnosti a bez poplatkovosti poskytnutého spotrebiteľského úveru, ktorý však bol riadne zosplatený je možné žalobkyni priznať len nesplatenú istinu z poskytnutého úveru. Z obsahu súdneho spisu (konkrétne z výpisov platieb poskytnutých žalobcom) vyplýva, že žalovaní celkovo uhradili sumu 17.727,30 eura (z toho 15.653,46 eura do podania žaloby a 2.073,84 eura po podaní žaloby). V zmysle vyššie uvedených úhrad sú žalovaní povinní zaplatiť zostávajúcu istinu vo výške 1.973,70 eura spolu s úrokom z omeškania počnúc dňom omeškania so splatením celého zosplateného úver (po uplynutí 7 dňovej lehoty od doručenia oznámenia o vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru) reflektujúc úhrady žalovaných po podaní žaloby. V prevyšujúcej časti odvolací súd žalobu zamietol.

2.12. Vzhľadom na zmenu napadnutého rozsudku odvolací súd podľa § 396 ods. 2 CSP rozhodol o trovách celého konania v právnom vzťahu medzi žalobkyňou a žalovanými vychádzajúc z § 255 ods. 2 a § 256 ods. 1 CSP.

3. Žalovaní 1/ a 2/ (ďalej aj ako „dovolatelia“) podali voči potvrdzujúcemu výroku rozhodnutia odvolacieho súdu dovolanie, ktorého prípustnosť vyvodzovali z § 421 ods. 1 písm. a) CSP, žiadajúc, aby dovolací súd napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec vrátil odvolaciemu súdu. Zároveň v zmysle § 444 ods. 2 CSP navrhli odložiť vykonateľnosť rozhodnutia odvolacieho súdu.

3.1. Dovolatelia vymedzili dovolací dôvod podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP, ktorý spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci, keďže rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. Dovolatelia odkázali na rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 5Cdo/197/2022 zo dňa 26. 06. 2024, ktorým bola vyriešená otázka, či vo výzve veriteľa dlžníkovi pred zosplatením podľa § 53 ods. 9 OZ je veriteľ povinný uvádzať aj konkrétnu splátku, s ktorou je dlžník v omeškaní, a to tak, že pre platný úkon zosplatenia je zo strany veriteľa nevyhnutné, aby už v tejto výzve (upozornenie spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva - odkaz na § 53 ods. 9 OZ) presne špecifikoval konkrétnu splátku, pre ktorú jednorazovo a predčasne môže zosplatiť celý dlh. S vyššie uvedeným záverom sa stotožnil najvyšší súd aj v rozhodnutí sp. zn. 6Cdo/15/2023 zo dňa 25. 09. 2024. Dovolatelia uviedli, že im je známe ojedinelé uznesenie najvyššieho súdu zo dňa 30. 01. 2024 sp. zn. 1Cdo/123/2022, ktoré však bolo prekonané aktuálnou rozhodovacou činnosťou najvyššieho súdu napr. sp. zn. 5Cdo/197/2022 zo dňa 26. 06. 2024, 5Cdo/2/2023 zo dňa 25. 01. 2024, 5Cdo/188/2023 zo dňa 31. 07. 2024, 6Cdo/15/2023 zo dňa 25. 09. 2024. Mali za to, že v prípade, ak neboli tieto rozhodnutia najvyššieho súdu prekonané a vzhľadom na pojem ustálenej rozhodovacej praxe dovolatelia považujú uvedené rozhodnutia najvyššieho súdu za ustálenú rozhodovaciu prax najvyššieho súdu. Dovolatelia však z opatrnosti uviedli, že ak by medzičasom došlo k prelomeniu vyššie uvedenej ustálenej rozhodovacej praxe najvyššieho súdu, dovolatelia z opatrnosti uvádzajú, že v takom prípade, by bol prípustný dovolací dôvod v zmysle § 421 ods. 1 písm. c) CSP. K nedostatku aktívnej vecnej legitimácie poukázali na ust. § 17 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z. z. v znení účinnom od 01. 01. 2017. Keďže neboli splnené podmienky pre platné vyhlásenie mimoriadnej splatnosti tretiu upomienku - pokus o zmier je potrebné pre neurčitost' v zmysle § 37 ods. 1 OZ považovať za neplatný právny úkon a preto neboli splnené podmienky pre platné vyhlásenie mimoriadnej splatnosti úveru. Oznámením o postúpení pohľadávky zo dňa 09. 12. 2020 oznámil právny predchodca žalobcu postúpenie pohľadávky na spoločnosť Intrum Slovakia, s.r.o. ku dňu 04. 12. 2020. Podľa zmluvy o úvere konečná splatnosť úveru nastala dňa 23. 03. 2021. K platnému postúpeniu pohľadávky z banky na nebankový subjekt, dovolatelia konkrétne odkázali na rozsudok najvyššieho súdu z 24. apríla 2018 sp. zn. 1Cdo 147/2017 a uviedli, že keďže neboli splnené podmienky pre platné vyhlásenie mimoriadnej splatnosti v zmysle § 53 ods. 9 a § 565 OZ ku dňu postúpenia pohľadávky a termín konečnej splatnosti nastal až 23. 03. 2021, došlo k postúpeniu tzv. živého úveru, čo je v rozpore s ustanovením § 17 zákona č. 129/2010 Z. z. a preto rovnako zmluva o postúpení pohľadávky je neplatný právny úkon v zmysle § 39 OZ, žalobkyňa teda nepreukázala splnenie podmienok pre platné postúpenie pohľadávky a v konečnom dôsledku žalobkyňa nemá v danom konaní aktívnu vecnú legitimáciu. Navrhli zrušiť rozsudok odvolacieho súdu vo výroku I. ako aj odložiť vykonateľnosť rozsudku odvolacieho súdu vo výroku I do právoplatného skončenia konania o dovolaní

žalovaných.

4. Žalobkyňa vo svojom vyjadrení uviedla, že dovolanie považuje v celom rozsahu za nedôvodné a rozhodnutie odvolacieho súdu je podľa názoru žalobkyne vecne správne. K vyhláseniu mimoriadnej splatnosti pohľadávky poukázala na rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 1Cdo/123/2022 zo dňa 30. 01. 2024. Poukázala aj na Nález ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 242/07 a Nález ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 640/2014. Žalobkyňa uviedla, že jej právny predchodca úver zosplatnil v súlade so zákonom, navrhla dovolanie zamietnuť a priznať jej nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

5. Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie je dôvodné.

6. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

7. Podľa § 421 ods. 1 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

8. Dovolanie prípustné podľa § 421 CSP možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

9. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f) CSP, je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní zákonu zodpovedajúcim spôsobom, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a v dovolaní náležite vymedziť dovolací dôvod (§ 420 CSP alebo § 421 CSP v spojení s § 431 ods. 1 CSP a § 432 ods. 1 CSP). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

10. Žalovaní prípustnosť svojho dovolania vyvodzovali z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a) CSP.

11. Dovolací súd je viazaný iba vymedzením právnej otázky, od ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu, ktoré považuje dovolateľ za nesprávne, nie však už určením, pod ktorý prípad prípustnosti jej riešenia (§ 421 ods. 1 CSP) táto otázka spadá. Z uvedeného dôvodu dovolací súd z hľadiska prípustnosti dovolania posudzuje (iba) materiálny substrát samotného dovolacieho konania spočívajúci vo vymedzení právnej otázky a predstretí vlastnej argumentácie dovolateľa v zmysle § 432 ods. 2 CSP, súčasne zohľadňujúc vlastnú rozhodovaciu prax (iura novit curia 4Cdo/11/2021, 8Cdo/54/2018, I. ÚS 51/2020).

12. Pre právnu otázku, ktorú má na mysli § 421 ods. 1 písm. a) CSP je charakteristický „odklon“ jej riešenia, ktorý zvolil odvolací súd, od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. Ide tu teda o situáciu, v ktorej sa už rozhodovanie senátov dovolacieho súdu ustálilo na určitom riešení právnej otázky, odvolací súd sa však svojím rozhodnutím odklonil od „ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu“.

12.1. V zmysle záverov najvyššieho súdu vyjadrených v rozhodnutí publikovanom ako judikát R

71/2018 patria do pojmu „ustálená rozhodovacia prax dovolacieho súdu" predovšetkým stanoviská alebo rozhodnutia najvyššieho súdu, ktoré sú (ako judikáty) publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky. Súčasťou ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu je tiež prax vyjadrená opakovane vo viacerých nepublikovaných rozhodnutiach najvyššieho súdu, alebo dokonca aj v jednotlivom, dosiaľ nepublikovanom rozhodnutí, pokiaľ niektoré neskôr vydané (nepublikované) rozhodnutia najvyššieho súdu názory obsiahnuté v skoršom rozhodnutí nespochybnili, prípadne tieto názory akceptovali a z hľadiska vecného na ne nadviazali. Do ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu treba zahrnúť aj naďalej použiteľné, legislatívnymi zmenami a neskoršou judikatúrou neprekonané civilné rozhodnutia a stanoviská publikované v Zbierkach súdnych rozhodnutí a stanovísk vydávaných Najvyššími súdmi ČSSR a ČSFR, ďalej v Bulletin Najvyššieho súdu ČSR a vo Výbere rozhodnutí a stanovísk Najvyššieho súdu SSR a napokon aj rozhodnutia, stanoviská a správy o rozhodovaní súdov, ktoré boli uverejnené v Zborníkoch najvyšších súdov č. I, II. a IV vydaných SEVT Praha v rokoch 1974, 1980 a 1986.

13. Dovolatelia dovolací dôvod podľa § 432 odôvodnili tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení záveru, že tretia upomienka - pokus o zmier (výzva s upozornením na možnosť vyhlásenia mimoriadnej splatnosti) nemusí obsahovať presnú identifikáciu mesačnej splátky a aktívnej vecnej legitimácii žalobkyne pričom otázka aktívnej vecnej legitimácie žalobkyne v konaní spadá pod právne posúdenie veci.

14. Pretože dovolateľmi uplatnený dovolací dôvod bol vymedzený v zákonných mantineloch § 432 ods. 2 CSP, bol splnený predpoklad prípustnosti dovolania vyplývajúci z ustanovenia § 421 ods. 1 CSP a na tomto základe dovolací súd podrobil rozsudok odvolacieho súdu meritórnemu dovolaciemu prieskumu; pristúpil k posúdeniu dôvodnosti podaného dovolania z hľadiska uplatnenej dovolacej argumentácie, t. j. z hľadiska právneho posúdenia veci odvolacím súdom v nastolenej právnej otázke.

15. Právnym posúdením veci je aplikácia práva na zistený skutkový stav. Je to činnosť súdu spočívajúca v podradení zisteného skutkového stavu príslušnej právnej norme, ktorá vedie súd k záveru o právach a povinnostiach účastníkov právneho vzťahu. Súd pri tejto činnosti rieši právne otázky (questio iuris). Ich riešeniu predchádza riešenie skutkových otázok (questio facti), teda zistenie skutkového stavu. Právne posúdenie je všeobecne nesprávne, ak sa súd dopustil omylu pri tejto činnosti, t. j. ak posúdil vec podľa právnej normy, ktorá na zistený skutkový stav nedopadá, alebo správne určenú právnú normu nesprávne vyložil, prípadne ju na daný skutkový stav nesprávne aplikoval.

16. Aktívnou vecnou legitimáciou sa rozumie také hmotnoprávne postavenie, z ktorého vyplýva žalobcovi i procesné právo si tento hmotnoprávny nárok uplatňovať. Súd žalobe môže vyhovieť len vtedy, ak žaluje osoba, ktorá je nositeľom hmotnoprávneho oprávnenia, pričom ak sa uvedené v konaní nepreukáže, súd žalobu zamietne so záverom o nedostatku aktívnej vecnej legitimácie žalobcu.

17. Účelom právnej úpravy v zmysle § 53 ods. 9 OZ je zamedziť zosplatňovaniu záväzkov spotrebiteľov zo spotrebiteľskej zmluvy, ktorých plnenie je dojednané v splátkach, z dôvodu len krátko trvajúceho omeškania spotrebiteľa so zaplatením splátky (len pár eur) a súčasne dať spotrebiteľovi ešte poslednú možnosť k splateniu dlžnej splátky predtým, ako dodávateľ využije svoje právo na zosplatnenie celého dlhu. K uvedenému však musí byť nepochybne spotrebiteľ informovaný, pre nezaplatenie ktorej splátky mu hrozí uplatnenie práva veriteľa podľa § 565 OZ. Ustanovenie § 53 ods. 9 OZ je potrebné vykladať v kontexte ustanovenia § 565 OZ, pričom výzva prezumovaná § 53 ods. 9 OZ je jednostranným právnym úkonom, ktorý z hľadiska jeho určitosti musí obligatórne obsahovať (identifikáciu) splátky, s ktorou je spotrebiteľ v omeškaní, a ktorá zakladá dôvod na vyhlásenie mimoriadnej splatnosti úveru. Bez uvedenia tejto identifikácie nie je možné následne preskúmať splnenie podmienok na uplatnenie práva na vyhlásenie predčasnej splatnosti úveru a platnosť tohto úkonu. Je potrebné si uvedomiť, že sa nejedná iba o formálnu podmienku, ale sa jedná o notifikačnú povinnosť dodávateľa voči spotrebiteľovi, ktorá má umožniť spotrebiteľovi reálne sa „dozvedieť" o hroziacom následku spočívajúcom vo vyhlásení predčasnej splatnosti úveru, a „spôsobe" ako tento následok odvrátiť.

18. Práve pomenovanie konkrétnej splátky je tou rozhodujúcou skutočnosťou, ktorá musí byť spotrebiteľovi určito vyjadrená, nakoľko uvedenie „iba“ výšky dlhu, s ktorým je spotrebiteľ v omeškaní, vykazuje podstatnú mieru abstrakcie a spotrebiteľ z takto vyjadreného údaju nemôže bez ďalšieho určiť, ktorá splátka môže v budúcnosti založiť, resp. zakladá, dôvodnosť predčasného zosplatnenia, resp. ktorú splátku považuje dodávateľ za splátku rozhodnú. Z uvedeného potom v konečnom dôsledku nie je objektívne vopred možné určiť, kedy si dodávateľ uplatní (resp. môže uplatniť) svoje právo pristúpiť k vyhláseniu predčasnej splatnosti úveru. Sumarizujúc uvedené možno konštatovať, že názor, podľa ktorého v tých prípadoch, kedy žalobca splátku, pre ktorú mohlo dôjsť k zosplatneniu v žalobe neoznačí, súd sám preskúmava, či proces zosplatnenia vo vzťahu k výzvam a oznámeniu o zosplatnení bol vykonaný vo vzťahu k určitej splátke. Súd je totiž povinný v rámci skutkového stavu ustáliť, vo vzťahu ku ktorej nezaplatenej splátke bol následne proces zosplatnenia realizovaný, vychádza z nesprávnej premisy. Procesný súd nie je povinný ex offio skúmať dôvod oprávnenosti úkonov veriteľa podľa § 53 ods. 9 a § 565 OZ, keďže by mohlo dôjsť k dôvodom, na ktoré účastníci právneho vzťahu ani nepomysleli. Obdobne právny názor reflektuje aj relevantná odborná literatúra (Občiansky zákonník I. § 1 - 450 - Komentár od Števček M., Dulak, A., Bajánková, J., Fečík, M., Sedlačko, F., Tomašovič, M., a kol., z vydavateľstva C. H. Beck, Praha, 2015, strana 576 a nasl.).

19. Zákon prísne stanovuje kritéria, za akých podmienok môže dôjsť k vyhláseniu predčasnej splatnosti úveru, pričom tieto podmienky musia byť splnené kumulatívne; aj keď vymedzenie konkrétnej splátky pre omeškanie dlžníka, s ktorou veriteľ zvažuje uplatnenie práva zosplatniť úver v upozornení (výzve) na zosplatnenie dlhu neukladá zákonné ustanovenie § 53 ods. 9 a § 565 OZ expressis verbis, ide o bezpodmienečnú náležitosť takejto výzvy. Požiadavka na také vymedzenie vyplýva z účelu predmetného upozornenia (výzvy), ktorým je informovať spotrebiteľa o tom, s ktorou splátkou je v omeškaní a zároveň pre omeškanie s ktorou splátkou veriteľ zvažuje uplatnenie práva predčasne zosplatniť úver/dlh.

20. Právna predchodkyňa žalobkyne - VÚB, a. s. podaním označeným ako Tretia upomienka - pokus o zmier zo 04. februára 2019 oznámila žalovaným 1/ a 2/, že k uvedenej zmluve o úvere eviduje dlžnú pohľadávku celkom 1.362,86 eura, ktorú žiadala okamžite uhradiť v zmysle zmluvy o úvere. Uviedla, že v opačnom prípade bude požadovať, aby žalovaní vrátili celú poskytnutú sumu úveru s príslušenstvom pred dátumom splatnosti.

21. Z obsahu predmetnej výzvy je zjavné, že táto neobsahuje identifikáciu splátky, s ktorou boli žalovaní spotrebiteľia v omeškaní, ktorá zakladá dôvod na vyhlásenie predčasnej splatnosti úveru. Na tomto základe dovolací súd vec zhodnotil tak, že Tretia upomienka - pokus o zmier zo 04. februára 2019 nemožno považovať za kvalifikovanú výzvu v zmysle požiadaviek § 53 ods. 9 OZ. Z tohto dôvodu aj vyhlásenie o mimoriadnej splatnosti úveru - označené ako „Výzva na predčasné splatenie zostatku úveru s príslušenstvom“ zo 14. marca 2019 nemožno považovať za platné a účinné.

22. Posudzujúc právne účinky dovolania podľa stavu v čase jeho podania dovolací súd konštatuje, že medzičasom občianskoprávne kolégium najvyššieho súdu na svojom zasadnutí konanom 04. júna 2025 prijalo uznesenie najvyššieho súdu z 13. februára 2025 sp. zn. 6Cdo/152/2022 ako judikát, publikovaný pod č. R 34/2025 v Zbierke stanovísk NS a rozhodnutí súdov SR 3/2025, ktorého právna veta znie: „Bez konkretizácie splátky, pre ktorú prichádza zosplatnenie, nie je možné spoľahlivo určiť, či k uplatneniu práva došlo za splnenia preň zákonom určených podmienok (uplynutie oboch lehôt podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka v znení účinnom do 31. októbra 2024). Právny úkon nekonkretizujúci splátku je preto nedostatočne určitý, sankcionovaný neplatnosťou (podľa § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka)".

23. Vzhľadom na výzvu zo 04. februára 2019 neboli v posudzovanej veci v zmysle § 53 ods. 9 a § 565 OZ splnené podmienky pre mimoriadne vyhlásenie splatnosti úveru, preto pri riešení dovolateľmi nastolenej právnej otázky, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu, došlo (v tejto namietanej časti) odvolacím súdom k nesprávnemu právnemu posúdeniu veci, resp. k odklonu od vyššie uvedenej rozhodovacej praxe najvyššieho súdu. Dovolací súd preto dospel k záveru, že dovolanie bolo v uvedenej časti opodstatnené.

24. Pretože dovolatelia zároveň kritizovali rozhodnutia súdov nižších inštancií aj z dôvodu nesplnenia podmienok podľa § 92 ods. 8 zákona o bankách, vec prejednávajúci senát, okrem posúdenia dôvodnosti dovolania z hľadiska právneho posúdenia veci odvolacím súdom vo vymedzenej právnej otázke (§ 432 ods. 1 CSP), pristúpil ku skúmaniu aktívnej vecnej legitímácie žalobkyne aj z úradnej povinnosti (R 6/2022), a to v otázke výkladu § 92 ods. 8 zákona o bankách, či „podanie, ktorým sa vyhlasuje okamžitá splatnosť úveru a ktoré zároveň obsahuje výzvu banky voči svojmu klientovi na úhradu omeškaného dlhu, možno považovať za výzvu podľa cit. ustanovenia.“

25. V zmysle judikátu najvyššieho súdu publikovaného pod č. R 6/2022 platí, že: „Súd v sporoch s ochranou slabšej strany skúma vecnú legitímáciu z úradnej povinnosti“ (rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 27. októbra 2021 sp. zn. 4Cdo/162/2020). Dôkazné bremeno preukázania splnenia podmienok podľa § 92 ods. 8 vety prvej zákona o bankách pred postúpením pohľadávky zaťažuje veriteľa, a to aj v prípade, že spotrebiteľ nepoprel s tým súvisiace skutkové tvrdenia veriteľa.

26. Podľa právnej vety judikátu R 60/2018 „Ustanovenie § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z.z. o bankách neupravuje len ochranu bankového tajomstva, ale tiež práv klienta v súvislosti s postúpením pohľadávky. Postúpenie pohľadávky banky, ku ktorému došlo v rozpore s týmto ustanovením, je neplatný právny úkon“ (pozri rozsudok najvyššieho súdu z 24. apríla 2018 sp. zn. 1Cdo/147/2017).

27. Poznajúc vlastnú rozhodovaciu činnosť dovolací súd konštatuje, že v čase po podaní dovolania veľký senát občianskoprávneho kolégia najvyššieho súdu nastolenú právnu otázku už vyriešil; v rozhodnutí z 30. júla 2025 sp. zn. 1VCdo/4/2025 v druhovo totožnej veci po rozbere relevantných právnych ustanovení (§ 53 ods. 9, § 565 OZ, § 92 ods. 8 zákona o bankách, § 17 ods. 1. písm. a) a b) zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch) dospel k záveru, že „ustanovenie § 92 ods. 8 zákona o bankách predpokladá pre platné postúpenie pohľadávky banky na iný subjekt osobitnú výzvu banky klientovi, že je v omeškaní so splatením čo i len časti svojho peňažného záväzku, pričom touto výzvou nie je (nemôže byť) výzva banky podľa ustanovenia § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka ani oznámenie o vyhlásení úveru za predčasne splatný“.

27.1. Veľký senát v odôvodnení akcentoval, že takýto výklad je súladný s princípom zvýšenej ochrany spotrebiteľa v spotrebiteľských veciach (ktorý vychádza z požiadavky korektných spotrebiteľských zmlúv voči spotrebiteľom, zo zákazu zneužívania dominantného postavenia dodávateľa a zákazu používania zmluvných podmienok, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán) a tiež zodpovedá základnému výkladovému pravidlu zakotvenému v spotrebiteľskom práve v § 54 OZ. Možno k nemu dospieť tak gramatickým (jazykovým) ako aj systematickým výkladom § 92 ods. 8 zákona o bankách a tiež so zreteľom na zmysel právnej normy. Predmetné ustanovenie poskytuje ochranu klientom banky (a teda aj spotrebiteľom). Jeho cieľom a účelom je umožniť klientovi, aby po upozornení na právo veriteľa postúpiť pohľadávku na iný, hoci aj nebankový subjekt (nepodliehajúci dozoru NBS, čo nemusí byť v záujme spotrebiteľa), mal možnosť touto postupom účinne zabrániť tým, že vo výzve vyčíslenú výšku pohľadávky dodatočne uhradí (viď úmysel zákonodarcu vyjadrený v dôvodovej správe k zákonu o bankách). Ešte predtým ako sa banka rozhodne vzniknutú pohľadávku postúpiť musí nevyhnutne v prvom rade realizovať kroky predpokladané v ustanovení § 53 ods. 9 OZ, a teda musí predovšetkým platne zosplatiť svoju pohľadávku a až následne môže realizovať kroky k jej postúpeniu v zmysle § 92 ods. 8 zákona o bankách. Prvým zákonným predpokladom pre platné postúpenie pohľadávky banky je teda existencia splatnej pohľadávky alebo jej časti, čo tiež predpokladá výzvu „meškajúcemu“ spotrebiteľovi, avšak povahou a účelom odlišnú, než akú má na mysli ustanovenie § 92 ods. 8 zákona o bankách. Ustanovenie § 53 ods. 9 OZ upravuje za akých podmienok môže banka žiadať o zaplatenie celej pohľadávky; ide o kumulatívne podmienky, a to nesplácanie úveru po dobu troch mesiacov a upozornenie spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva. Naproti tomu ustanovenie § 92 ods. 8 zákona o bankách má postavenie lex specialis k § 524 a nasl. OZ, keďže sprisňuje všeobecné podmienky ustanovené v Občianskom zákonníku požadované pre platnosť postúpenia pohľadávky. Zákonodarca prostredníctvom stanovenia prísnejších podmienok pre postúpenie pohľadávky chráni klienta pred tým, aby ním poskytnuté informácie týkajúce sa jeho osoby a pomerov neboli postupované bez žiadnych zákonných obmedzení a preto pred samotným postúpením stanovil povinnosť banky spotrebiteľa/dlžníka o tomto zámere

informovať. Ak by zákonodarca zamýšľal spojenie povinností banky do jedného právneho úkonu, tak by to explicitne uviedol v zákone alebo by jednotlivé ustanovenia prepojil odkazom.

28. Právny názor vyjadrený veľkým senátom je pre senáty najvyššieho súdu záväzný (§ 48 ods. 3 veta prvá CSP). K retrospektívnym účinkom judikatúry dovolací súd vyjadruje vo svojich rozhodnutiach (sp. zn. 8MCdo/4/2014, 3Cdo/223/2016, 3Cdo/198/2017, 9Cdo/67/2020, 7Cdo/20/2021) priebežne stabilný názor, že pokiaľ dôjde k zmene judikatúry bez zmeny právnej normy, nejde o zmenu právneho pravidla; ide o tú istú normu a iba je nanovo vyjadrený jej obsah. Z toho vyplýva, že účinky zmeny judikatúry nemožno obmedziť len do budúcnosti, ale nový právny názor je potrebné aplikovať aj na všetky už prebiehajúce konania. Vychádza sa z prevažujúceho prístupu, že súd právo netvorí, ale iba nachádza.

29. Vzhľadom na opodstatnenosť námietky dovolateľov, že napadnutý rozsudok odvolacieho súdu spočíva v nesprávnom (neúplnom) právnom posúdení veci, dospel dovolací súd k záveru, že dovolanie žalovaných je nielen prípustné podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP, ale aj dôvodné (§ 432 ods. 2 CSP).

30. Súd prvej inštancie sa v otázke výkladu ustanovenia § 92 ods. 8 zákona o bankách v okolnostiach konkrétnej veci obmedzil iba na konštatovanie, že platné a súladné s § 92 ods. 8 bankového zákona je rovnako aj následné postúpenie pohľadávky, ku ktorému došlo dňa 04. 12. 2020, teda po uplynutí lehoty 90 kalendárnych dní odo dňa písomnej výzvy banky dlžníkovi, odvolací súd sa k uvedenej otázke explicitne nevyjadril, vec bude potrebné opätovne prejednať so zohľadnením právneho názoru vysloveného najvyšším súdom (§ 455 CSP).

31. Odvolací súd v ďalšom konaní posúdi právnu otázku determinujúcu aktívnu vecnú legitímáciu žalobkyne zo všetkých, do úvahy prichádzajúcich aspektov týkajúcich sa osobitnej výzvy banky klientovi, že je v omeškaní so splatením čo i len časti svojho peňažného záväzku ako o predpoklade pre platné postúpenie pohľadávky banky na iný subjekt (sp. zn. 1VCdo/4/2025), pričom neopomenie na judikatúrou ustálený názor, že postúpenie pohľadávky banky, ku ktorému došlo v rozpore s ustanovením § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. o bankách, je neplatný právny úkon.

32. Ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, súd prvej inštancie a odvolací súd sú viazaní právnym názorom dovolacieho súdu (§ 455 CSP). Ak dovolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne tento súd o trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 CSP).

33. Dovolací súd zrušil rozsudok odvolacieho súdu v napadnutej časti, ale aj súvisiace uznesenie súdu prvej inštancie z 01. apríla 2025 č. k. 5Csp/2/2022-294, o určení výšky náhrady trov konania, ktoré izolovane existujúce (bez právoplatného rozhodnutia vo veci samej a bez právoplatného rozhodnutia o náhrade trov konania) neobstojí. Dovolací súd je totiž podľa § 439 písm. a) CSP viazaný rozsahom dovolania okrem prípadov, ak od rozhodnutia o napadnutom výroku závisí výrok, ktorý dovolaním nebol dotknutý. Výrokom závislým od rozhodnutia o napadnutom výroku je taký výrok, ktorého obsah je viazaný na iný výrok s tým, že sám osebe neobstojí, pokiaľ by tento iný výrok odpadol alebo bol zmenený. O samotnej výške náhrady trov konania bude preto v posudzovanej veci znova rozhodnuté v ďalšom konaní, a to po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí (§ 262 ods. 2 CSP).

34. Najvyšší súd, vychádzajúc z argumentácie žalovaných, nezistil splnenie predpokladov pre odloženie vykonateľnosti napadnutého rozhodnutia v zmysle § 444 ods. 1 a 2 CSP a v súlade s ustálenou praxou tohto súdu o tom nevydal samostatné rozhodnutie.

35. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.